



ת"פ 1528/09/09 - רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים מיוחדים נגד מיכאל מדני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 1528-09-09 רשות המיסים, היחידה המשפטית
אזור מרכז ותיקים מיוחדים נ' מדני (עצור בפיקוח)

לפני כבוד השופט נעה תבור
המאשימה רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז
ותיקים מיוחדים
ע"י ב"כ עו"ד לו ענבר
נגד

הנאשמים מיכאל מדני (עצור בפיקוח)
ע"י ב"כ עו"ד יוסי חמצני

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות ההליכים

1. לפני כשבע שנים הורשע הנאשם, יליד 1953, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום שייחסו לו 42 עבירות של מסירת ידיעה כוזבת בדו"ח במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, עבירה לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975.

הנאשם הודה בכך שבין השנים 2000 ועד 2007 ביצע עבודות צבע שוטפות באוניברסיטת ת"א והוציא בגין חשבוניות מס. היקף העסקאות שביצע הנאשם עם האוניברסיטה באותן שנים עמד על סך ₪ 4,057,297 כולל מע"מ וסכום המס בגין היה ₪ 584,918. הנאשם לא כלל את העסקאות הללו בדוחות התקופתיים שמסר למנהל מס ערך מוסף וזאת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

2. כתב האישום הוגש בשנת 2009 והכרעת הדין המרשיעה ניתנה שנתיים לאחר מכן בתאריך 15.09.11. פרק הזמן שחלף נגרם במידה רבה בשל העדר התייצבות של הנאשם לדיונים שנקבעו ובקשות להסדרת ייצוג ולחילופי סגורים (ראו פרוטוקול דיונים מתאריכים 09.12.09, 10.03.02, 10.03.21, 10.04.25, 11.07.10, 11.01.02, 11.03.16).

3. לאחר מתן הכרעת הדין בתאריך 15.09.11, לא התייצב הנאשם לשתי ישיבות שנקבעו לטיעונים לעונש במהלך ספטמבר 2011 (ראו פרוטוקולים מתאריכים 11.09.11 ו-25.09.11). בישיבה השלישית ולאחר שהסנגור הצהיר כי אבד הקשר עם הנאשם, הותלו ההליכים והוצא נגדו צו מעצר (ראו החלטת כב' השופטת שריזלי מיום 25.10.11). צו המעצר חודש מפעם לפעם בהחלטות שיפוטיות עד שבתאריך 04.09.18 אותר הנאשם ונעצר. מאחר ובינתיים פרשה כב' השופטת שריזלי הועבר המשך הטיפול בתיק לטיפול.



ראיות לעונש

4. במסגרת הראיות לעונש הצהירה ב"כ המאשימה כי עברו של הנאשם נקי. מטעם התביעה העיד מר אלי פולק מנהל מע"מ גוש דן. עם היכנסו לתפקיד בראשית שנת 2017 הנחה את אנשי הצוות שלו לעשות מאמצים לאיתור הנאשם ואף פנה לגורמים חיצוניים למע"מ לרבות למשטרת ישראל. העד העיד על המאמצים הרבים שהושקעו עד לאיתור הנאשם ומעצרו. בעדותו הוגשו מסמכים המתעדים את החיפוש וניסיונות יצירת הקשר באמצעות בני המשפחה. הוגש מזכר שיחה עם הנאשם ביום 11.3.18 אז ביקש להיפגש עם סגן ממונה מע"מ אך התנה זאת בכך שלא יעצר (ת/1). שיחה נוספת עם הנאשם ביום 23.4.18 בה שב וביקש לשוחח מבלי להיעצר והובהר לו כי הוא נמלט מאימת הדין (ת/3), הוגש מזכר המתאר ניסיון חיפוש של הנאשם בבית בתו אשר סרבה למסור כתובת מדויקת בה הוא מתגורר (נ/1), ניסיונות איתור וחיפוש באמצעות בני משפחתו ועסקים (ת/4, ת/5), הוגש דוח פעולה מיום 4.9.18 (ת/8) אשר תיעד כיצד הגיעו השוטרים לכתובת בת זוגו של הנאשם בנתניה, כיצד מסרה תחילה כי אינה מכירה אדם בשמו של הנאשם, כיצד אישרה לאחר מכן שמדובר בבן זוגה אך טענה שאינו מתגורר אצלה וכיצד הפריעה לחיפוש (וראו גם ת/6). כן הוגשו תמונות המתעדות כיצד נתפס לבסוף הנאשם באותו מועד כשהוא מסתתר בתוך ארון בגדים בבית בת זוגתו (ת/7). מר פולק העיד כי עד היום הנאשם לא הסיר את המחדל.

5. מטעם ההגנה העיד על אופיו מר צבי שגיב, שהוא בעל חברה לייעוץ כלכלי. מר שגיב העיד על פניית הנאשם אליו לפני מספר שנים בבקשה לסייע לו ביצירת קשר עם מע"מ ופתרון הבעיה ועל פגישה בה נכח יחד עם בנו של הנאשם בניסיון לבקש רחמים על הנאשם. כן הוסיף דעתו כי השומה שנעשתה לנאשם אינה מציאותית אם כי אישר שלא הוגשה השגה ולא הוצגו בפניו מסמכים כלשהם. מר שגיב סיפר על הקושי בתחושת הנאשם כמי שחי שנים רבות כנרדף. בנוסף העיד עו"ד אורי רן על היכרותו רבת השנים עם הנאשם מאז היה העד ילד בן 10 ועל ההיכרות עם משפחת הנאשם, על תפקודו המסור והדואג של הנאשם בגידול ילדיו בטיפול בהם ובאשתו המנוחה עד שנפטרה ממחלה. לאחר מותה עבר הנאשם תקופה לא טובה שבה איבד שליטה על חייו והחל לצרוך אלכוהול. כן סיפר על דאגת הנאשם לילד שנולד לו מקשר לאחר פטירת אשתו והחרדה מפני איבוד קשר עם הילד אשר ילקח על ידי אמו לארץ מוצאה באוסטרליה. כן סיפר על כך שבשנים האחרונות מצבו של הנאשם התייצב וכי לדעתו היה זה הנאשם שיצר קשר עם רשויות המס שאם לא כן לא היה מגיע לבית המשפט משום שלא נעשה ניסיון למצוא אותו. לדבריו הנאשם התגורר מאז ומתמיד בביתו בנתניה, מקיים זוגיות חדשה והוא מתפקד כאיש משפחה וכסב מסור. בנו של הנאשם אלעד העיד על נסיבות חיי משפחתו, על העבודה המשותפת של הוריו ועל התמודדות עם מחלת אימו ועל נקודת השבר בחיי אביו עם מותה. הבן סיפר באריכות על השנים הקשות שעברו על אביו מאז מות אימו ושם דגש על לידתו של בן נוסף לנאשם בשנת 1998, מקשר שקיים עם אישה שהגיעה לישראל לאחר תלאות וסיפור חיים קשה משלה. לדברי הבן, בשנים שלאחר לידת הילד היה הנאשם עסוק במחשבה כיצד יוציא את הילד מחזקתה וישמור עליו ונתון בסערת אירועים. בהמשך הכיר הנאשם את בת זוגו היום ובזכותה התייצב והתייצבו חייו. בנו של הנאשם סיפר על חיי הצניעות של אביו, אשר נתון בחובות שנים רבות ועל רצונו להסדיר את חובותיו במע"מ.

הטיעונים לעונש

6. ב"כ המאשימה התייחסה בטיעוניה לחומרת העבירות, לריבוי ולתקופה הממושכת בהן בוצעו לאורך 7 שנים. כן ביקשה ליתן משקל משמעותי לחומרה לנזק שנגרם לקופת המדינה בסך כולל של 584,918 ₪



ולכך שעד היום, למרות השנים הרבות שחלפו, לא הסיר הנאשם את המחדל. ב"כ המאשימה התייחסה בהרחבה להתמשכות ההליכים ולהימלטות הנאשם מאימת הדין וביקשה ליתן גם לנסיבה זו משקל לחובתו. ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל בנוסף לרכיבים נלווים והפנתה לפסיקה. בשים לב למכלול הנסיבות לחומרה ובשל שיקולי הרתעה, ביקשה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש המצוי ברף הגבוה של המתחם לו עתרה. עוד ציינה כי מאחר והכרעת הדין ניתנה לפני תיקון 113, אין חובה לגזור את הדין בהתאם לתיקון.

7. הסנגור ביקש לראות את העבירות מושא הרשעת הנאשם כאירוע אחד וטען, תוך הפניה לפסיקה, כי הרף התחתון של מתחם הענישה הוא 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות. לטענת הסנגור בעת ביצוע העבירות ניהל הנאשם את עסקו בצורה רשלנית ובלתי אחראית. כן טען כי לאחר הרשעתו בשנת 2011 לא התייצב הנאשם למשפט ולמתן גזר הדין משום שהיה שרוי במצב נפשי קשה והמאשימה מצידה לא עשתה ניסיון של ממש לאתרו. הסנגור פירט נסיבותיו האישיות של הנאשם והבריאותיות של הנאשם והדגיש מצבו הנפשי הקשה בעקבות החשש כי בת זוגו הקודמת תיקח את בנם המשותף לאוסטרליה והוא יאבד קשר עם הילד. כן הפנה למסמך **2/נ** הקשור להליך גמילה מאלכוהול משנת 1990 (כלומר לפני פטירת אשתו הראשונה) ולמסמך בענין הבן משנת 2009 (**3/נ**). הסנגור ביקש להתחשב לקולה בהודאתו מיד בהזדמנות הראשונה, בעברו הנקי ובמצבו הכלכלי ובחובות בהם הוא מצוי כעולה מדוח תיקים לחייב מהוצל"פ שהגיש (**5/נ** החוב היחיד נכון להיום הוא חוב בגין תשלום מזונות לאם בנו). הסנגור ביקש מבית המשפט להתחשב במדיניות הענישה שהיתה מקובלת קודם לתיקון 113 שכן לגישתו בשנים האחרונות חלה החמרה בענישה. הסנגור ביקש להציב את הנאשם בתחתית מתחם הענישה וכן להסתפק בקנס מינימלי נוכח מצבו הכלכלי הקשה.

8. הנאשם פנה לבית המשפט הודה שדיווח דיווח כוזב למע"מ אך לצד זאת טען שהגיע לו החזר בשל הוצאות שהוציא במהלך עבודתו. לדבריו עשה ניסיונות להגיע להסדר עם המדינה והדבר לא צלח. הנאשם הסביר כי נמלט מאימת הדין בשל חשש לעונש מאסר ומפאת הצורך לדאוג לבנו. הנאשם ביקש להתחשב בו ובנזק שייגרם למצבו הבריאותי אם ייגזר עליו עונש מאסר והוסיף בקשתו לאפשר לו לחזור למעגל העבודה.

דין והכרעה

9. הכרעת הדין המרשיעה בתיק זה ניתנה טרם כניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין בתאריך 10.07.12. בפרסום תיקון החוק ברשומות חצי שנה קודם לכן ב- 10.01.12 נכתב כי "הוראות החוק העיקרי כנוסחן בחוק זה יחולו על הליכים ביום התחילה שטרם ניתנה בהם הכרעת דין" (ראו ספר חוקים 2330 ט"ו בטבת, התשע"ב 10.01.12). עם זאת מאחר וב"כ שני הצדדים התייחסו בטיעוניהם למתחם העונש ההולם ולמדיניות הענישה ומאחר וממילא יש מקום להתייחס לרוח התיקון, ילך בדרך זו גם גזר הדין.

10. הנאשם הורשע בעבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק, אשר כולל רכיב של כוונה להתחמק מתשלום מס וקובע ענישה מחמירה של חמש שנות מאסר המעמידה את העבירה במעמד של פשע. על חומרת העבירות נפסק ונכתב רבות. בביצוע העבירות פגע הנאשם בערך החשוב של חובה לדווח דיווחי אמת, פגע בקופת המדינה והפר את השוויון בנשיאת נטל המס המתבטא בתשלום מס אמת על ידי כלל הנישומים, ראו למשל רע"פ 6095/06 **צדוק חיים לוי נ' מדינת ישראל**, (15/11/06).

11. ככל עבירות מס, גם במקרה זה מדובר בעבירות שקלות מאוד לביצוע, אך קשות לגילוי וחשיפה, בבסיסן בצע כסף וביסודן מרמה. זאת ועוד לא אחת נפסק כי בעבירות כלכליות בכלל, ובעבירות מס בפרט, גובר



משקלו של האינטרס הציבורי והצורך בהחמרת הענישה על פני האינטרס האישי של הנאשם, זאת גם אם מדובר בנאשמים שעברם נקי ולאורך השנים התנהלו באופן נורמטיבי, ראו בהקשר זה למשל רע"פ 512/04, **אבו עביד ואח' נ' מדינת ישראל** (15.04.04) וכן רע"פ 977/13, **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.02.13) וההפניות שם בפסקה 7, רע"פ 2259/16 **חנוכיב נ' מדינת ישראל** (2.5.2016); רע"פ 4584/15, **משארה נ' מדינת ישראל** (6.7.2015); רע"פ 6371/14, **באס נ' מדינת ישראל** (28.10.2014).

12. בענייננו מדובר בעבירות שנעברו באופן שיטתי במשך מספר שנים. לא מדובר במעידה רגעית או חד פעמית אלא בעשיה מתמשכת מידי שנה במשך שבע שנים והימנעות ארוכת שנים מדיווח על הכנסות בעסקאות בהיקף בלתי מבוטל שהגיע לסכום העולה על 4 מיליון ₪. הנזק הישיר לקופת המדינה בגין מס ערך מוסף שלא שולם אף הוא אינו נמוך ומגיע לסך כ- 585,000 ₪. ברוח הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, אני קובעת כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא **בינונית**.

13. בחינת **מדיניות הענישה** שנהגה בזמן הרלוונטי להרשעת הנאשם בשנת 2011 מעלה כי גם אז התייחסו בתי המשפט בחומרה לעבירות כלכליות וגזרו עונשי מאסר בפועל ממש שלא ירוצה בעבודות שירות.

14. ברע"פ 3137/04 **חג' נ' מדינת ישראל** (18.4.04) דחה בית המשפט בקשה להסתפק בעונש של עבודות שירות בלבד וקבע כך:

"[...] כי כאשר עסקין בעברייני מס, אשר תקוותם היא להפיק רווח כספי, חשוב להטיל לצד הקנס, גם עונש של מאסר בפועל למען ידע העברין שאין החוטא יוצא נשכר. בעניין זה יפים הדברים אשר אמר כב' הנשיא ברק בע"פ 624/80 חב' וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (3) 211, עמ' 217-218:

"בהטלת עונשי מאסר אלה מביעה החברה המאורגנת את סלידתה מהתנהגותם העבריינית של מעלימי המס, ומטביעה עליהם אות קלון. ידעו נא עברייני הצווארון הלבן כי "צווארוננו של עושה העבירה הזו אינו "לבן" והריהו כצווארוננו של כל פורץ ושוודד שהאחד שוודד את קופתה של המדינה והאחד שוודד את קופתו של הפרט"... ידעו נא אנשי המסחר, המלאכה והתעשיה, אנשי מקצועות חופשיים וכיוצא בהם, כי אנו מתייחסים בחומרה יתירה למעלימי המס..."

בעניין אחר קבעתי את הדברים הבאים:

"עבירות המס הכלכליות הפכו בשנים האחרונות להיות רעה חולה ומכאן יש מקום ליתן לכך משקל בענישה על הפן ההרתעתי. כך שבבוא בית המשפט לגזור את דינו של אדם אשר הורשע בעבירות מסוג זה לא ייתן משקל לנסיבות אישיות ולמצוקה כלכלית"

(ראו ע"פ 6474/03 **יוסף מלכה נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם))

וראו הדברים שנכתבו אף הם באותה תקופה ברע"פ 7135/10 **חן נ' מדינת ישראל** (3.11.10) בפסקה י"א (וההפניות שם):

"אוסף, כי יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, "חסר הפנים" כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע "כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות" (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שיראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה."



על דברים אלה חזר בית המשפט העליון גם לאחרונה ברע"פ 1929/18 **אריאלי נ' מדינת ישראל** (26.04.18).

15. מבחינת שיקולי הענישה אז כמו היום ניתן משקל למידת התחכום והשיטתיות בביצוע העבירות, לגובה הנזק הכספי שנגרם לקופה הציבורית ולשאלה אם המחדל הוסר אם לאו. זאת ניתן ללמוד ממספר פסקי דין שניתנו קודם לתיקון ואחריו להלן:

א. רע"פ 5442/14 **חברת ינונה בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (4.9.14). במקרה זה המבקשים הורשעו בביצוע 17 עבירות לפי סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף לרבות בגין ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין, זיוף והסתרה או שינוי פנקס. סכום המע"מ שהמבקשים גרעו מן הקופה הציבורית היה בסך של 674,092 ₪. בית המשפט קבע מתחם ענישה שבין 10 לבין 24 חודשי מאסר בפועל וגזר על מנהל המבקשת 18 חודשי מאסר בפועל. בערעור, הוקל העונש בשל חרטה ובשל חלוקה הזמן מאז ביצוע עבירות והועמד על **14 חודשי מאסר בפועל** וקנס בסך של 50,000 ₪ או 8 חודשי מאסר תמורתו.

ב. ברע"פ 8616/08 **ג'בארין נגד מדינת ישראל** (מיום 23.10.08), הועמד המערער לדין בגין מספר רב של עבירות של אי-הגשת דו"ח במועד, וכן שתי עבירות של הגשת דו"חות תקופתיים ללא התשלומים הנובעים מהם, ונדון ל-**12 חודשי מאסר בפועל**, לרבות מאסר מותנה וקנס. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.

ג. ברע"פ 4937/08 **סלהוב נ' מדינת ישראל** (29.10.2008) - הורשע המערער בעבירות לפי סעיף 117(א)(3) יחד עם סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף, שתי עבירות לפי סעיף 117(ב)(1) ושש עבירות לפי סעיף 119 לחוק הנ"ל. הנאשם הורשע על פי הודאתו כי הגיש באמצעות חברה שבבעלותו דוחות תקופתיים כוזבים במטרה לחמוק מתשלום מס בסך מצטבר של כ- 365,000 ₪. למרות שלא הוסר המחדל, מצא בית משפט קמא להקל בעונשו של הנאשם בעיקר לאור הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות (כשש שנים) וגזר עליו 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות. ערעור המדינה לבית המשפט המחוזי התקבל תוך קביעה שחלוקה הזמן רובץ בעיקר לפתחו של המערער ועונשו הוחמר ל-**10 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מאסר שכבר רוצו בעבודות שירות. בקשת רשות ערעור שהוגשה נדחתה.

ד. רע"פ 2843/11 **אבו עיד נ' מדינת ישראל** (17.4.11). סכום המע"מ שהמבקש השתמט מתשלומיו היה בסך של 875,000 ₪. הושת עליו **9 חודשי מאסר בפועל** וקנס בסך של 60,000 ₪.

ה. ברע"פ 4173/15 **אבו הלל נ' מדינת ישראל** (29.06.15) - המערערים הורשעו המערערים בעבירה לפי סעיף 117(א)(6) ב-26 עבירות של אי הגשת דוחות במועד וכנדרש על פי דין. סכום קרן המע"מ המצטבר עמד על 400,000 ₪. בית המשפט השלום גזר על כל אחד מהמערערים **8 חודשי מאסר בפועל** חרף עברם הנקי ונסיבות אישיות וזאת בעיקר בשל העובדה שהמחדלים לא הוסרו למעט סכום בסך 30,000 ₪. בית המשפט העליון לא מצא להקל בעונש חרף היות העבירות במדרג נמוך של חומרה וזאת בשים לב למספרן, לתקופה הארוכה בה הן בוצעו ולאי הסרת המחדל.

ו. ברע"פ 4394/14 **פיקהולץ נ' מדינת ישראל** [17.8.14] דחה בית המשפט העליון את ערעורו של מי שהורשע בביצוע 5 עבירות לפי סעיף 117(א) כשסכום המע"מ המצטבר עמד על כ- 380,000 ₪



ולא הסיר מחדליו. בית המשפט גזר עליו **7 חודשי מאסר בפועל** וקנס בסך של 100,000 ₪. ערעור ובקשת רשות ערעור נדחו.

ז. ת"פ (שלום פ"ת) 30901-02-11 **רשות המיסים נ' חמוי ואח'** (08.03.17) - הורשעו הנאשמים לאחר שמיעת ראיות במרמה ותחבולה על מנת להתחמק מתשלום מס לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ. הנאשמים באמצעות חברה שבעלותם הוציאו חשבונית מס לחברה אחרת בגין הסכם מכר שנערך ביניהם כאשר סכום המס הגלום בעסקה הוא כמיליון ש"ח. הנאשמים דיווחו על החשבונית למע"מ ואולם סכום המס הנובע ממנה לא שולם למעט שקל אחד בלבד. החברה האחרת קיבלה את החזר המע"מ והעבירה אותו לנאשמים. למרות שהמחדל לא הוסר, בשים לב לשיהוי בהגשת כתב האישום, עברם הנקי ומכלול נסיבותיהם האישיות הושתו על הנאשמים **6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות** וקנס בסך 75,000 ₪. המדינה חזרה בה מערעור על קולת העונש שהגישה לבית המשפט המחוזי.

ח. בת"פ (שלום - ת"א) **רשות המיסים נ' אלקובי** (17.07.17) - הורשע הנאשם על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון ב-23 עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) ועבירה לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מע"מ. הנאשם עשה שימוש בחשבוניות מס כוזבות וניכה באמצעותן מס תשומות בשיעור כולל של 128,190 ₪. בית המשפט כיבד את ההסכמה העונשית אליה הגיעו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון אם כי ציין כי מדובר בהסכמה מקלה והשית על הנאשם שלא הסיר את המחדל, נכה מעל 60% מטופל בשישה ילדים ואשר אשתו משתכרת סכומים נמוכים - **6 חודשי מאסר בעבודות שירות**. בית המשפט כיבד את ההסכמה במיוחד בשל חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות וסכום העבירה.

ט. בת"פ (שלום י-ם) 35981-08-16 **מדינת ישראל נ' גדאללה** (30.04.18) - הורשע הנאשם בעבירות מרמה ותחבולה לפי פקודת מס הכנסה וחוק מס ערך מוסף. לאורך חמש שנים נמנע הנאשם שעבד כרופא שיניים עצמאי מלדווח לרשויות על הכנסות בסכום מצטבר של כ- 400,000 ₪. בשים לב לשיהוי בהגשת כתב האישום (כחמש שנים), עברו הנקי והעובדה שהסיר את עיקר המחדל חרף היותו בהליך פשיטת רגל, הושתו על הנאשם **4 וחצי חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות**.

16. עיינתי בפסקי הדין אליהם הפנתה התובעת, חלקם מתיישבים עם המתחם שייקבע להלן ובתוכו נקבעו עונשים מתאימים בהתאם לנסיבות כל מקרה ומקרה (למשל רע"פ 7851/13 ורע"פ 1929/18 בעניין **דניאלי** שם דובר ב- 115 עבירות). חלק מן המקרים חמורים מענייננו כמו למשל רע"פ 3385/13 בעניין **דימינשטיין**, שם דובר במי שקיבלו חשבוניות פיקטיביות וקשת עבירות המס היתה רחבה בהרבה וכך גם בענין בע"פ (מח-מר) 16805-05-16 **דראג'ה** שגם באותו ענין בוצעו העבירות תוך עשיית שימוש בחשבוניות כוזבות וכך גם עפ"ג 29970-11-11 בענין **מדמון** שם דובר בעבירות רבות יותר וחמורות יותר שבוצעו תוך שימוש בדרכי מרמה של ניהול מערכת חשבונאית כפולה וזיוף חשבוניות. בענייננו מדובר בעבירות שבוצעו תקופה ממושכת אך ללא תיחכום.

17. אני קובעת **שמתחם העונש ההולם** בגין העבירות מושא ההרשעה נע **בין 7 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר בפועל**.

העונש המתאים לנאשם

18. אין בלבי ספק כי עונש מאסר יפגע בנאשם ובמשפחתו במיוחד בשים לב לגילו, למצבו הבריאותי ובשל כך עמוד 6



שמדובר במאסר ראשון. כן שקלתי לטובת הנאשם הודאתו ועברו הנקי. בנוסף נתתי משקל מסוים לקולה לנתון כי ביצוע העבירות החל שנים ספורות לאחר פטירת אשתו הראשונה של הנאשם והיותו במצב משבר ומצוקה שעלול היה להיות קשור לניהול עסקו בצורה רשלנית ולא אחראית. בגזירת הדין הבאתי בחשבון התקופה בה היה הנאשם במעצר והתקופה בה היה נתון במעצר באיזוק אלקטרוני.

19. עם זאת במקרה זה משקלן המצטבר של הנסיבות לחומרה עולה על ההקלה הנובעת מנסיבותי האישיות של הנאשם. על חומרת העבירות מושא ההרשעה ועל חומרת נסיבות ביצוען עמדתי בסעיפים 10-12 לעיל. משנה חומרה היא עובדת הימלטות הנאשם מאימת הדין במשך שבע שנים. בעניינו של הנאשם חלוק הזמן מאז ביצוע העבירות ועד מתן גזר הדין רובץ כל כולו לפתחו. כתב האישום הוגש זמן סביר לאחר ביצוע העבירות וההליכים בבית המשפט התמשכו בשל התנהגות הנאשם שלא התייצב לדיונים ולאחר הכרעת הדין המרשיעה נמלט וחדל להתייצב. המדינה השקיעה מאמצים ומשאבים באיתור הנאשם ובני משפחתו לא שיתפו פעולה. הנאשם היה מודע היטב לחיפוש אחריו ובחודשים טרם מעצרו אף יצר קשר עם נציגי רשות המיסים ואף על פי כן לא הסגיר עצמו וגם כאשר הגיעה משטרה לפתח בית זוגתו, לא הסגיר עצמו אלא הסתתר בארון עד שנתפס. עוד אציין כי המסמכים ועדות הנאשם לאו דווקא מתיישבים עם הימלטות לשם גידול בנו הצעיר של הנאשם, שכן לדברי הנאשם עצמו היה פרק זמן ארוך למדי של כעשר שנים מאז מלאו לילד 4 שאז כבר לא גר בבית הנאשם אלא עם אמו בישראל בכתובת אחרת. גם טיב הקשר עם הילד מורכב בהרבה מן התמונה האידיאלית שצוירה בראיות ההגנה (וראו נ/3). מנגד אציין בהקשר זה כי לא הוצגו פעולות משמעותיות לאיתור הנאשם מאז הותלו ההליכים ועד כניסתו של מר פולק לתפקידו בראשית שנת 2017.

20. נקודה משמעותית נוספת לחובת הנאשם היא כי למרות השנים שחלפו, הנאשם לא הסיר את המחדל ולא הוכיח כי עשה ניסיון של ממש להגיע להסדר להחזר חובו עם רשויות המס. עדותיהם של מר שגיב ועו"ד רן שהעידו בהקשר זה לטובת הנאשם לא נתמכו במסמכים כלשהם והתמונה נותרה כפשוטה לענין גובה המס שנגזל מאוצר המדינה ללא ניסיון של ממש להסרת המחדל.

21. נפסק לא אחת כי בעבירות כלכליות, חרטה אמיתית ונטילת אחריות מלאה באות לידי ביטוי רק כאשר בצד האמירות יש גם הטבת הנזק: הסרה של המחדלים והשבה של הגזלה. ברע"פ 5872/14 אלון ירון נ' מדינת ישראל, פסקה 12 [2.10.14] נפסק כך:

"בפסיקתו של בית משפט זה אמנם הודגשה לא אחת חשיבות הסרת המחדל על ידי הנאשם. עוד נאמר כי על מנת לעודד התנהגות זו, על בית המשפט לשקול הפחתה בעונשו של נאשם שהחליט לתקן את העיוות שנגרם מעבירותיו (ראו: ע"פ 395/75 מיכאל צור נ' מדינת ישראל, פ"ד ל(2) 589 (1976); ע"פ 1341/02 מיכל מזרחי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.10.02)). תפיסה זו אף קיבלה ביטוי במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בסעיף 40א לחוק, אשר כולל רשימה של שיקולים שאינם נוגעים לביצוע העבירה שעל בית המשפט להביא בחשבון לצורך קביעת גזר הדין".

ברע"פ 6296/09 איקס איקס אקסלנט נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], 09.08.09, שם נדונה בקשת רשות ערעור של נאשם, שהורשע בעבירות של מסירת דו"ח לא נכון בלא הסבר סביר ובעבירות של אי הגשה במועד של דו"ח לפי חוק מע"מ. סכום המע"מ המצטבר שלא דווח כדין עמד על כ- 300,000 ₪. טרם שמיעת הטיעונים לעונש הסיר הנאשם חלק מן המחדלים, אך נוכח חומרת העבירות, נדון הנאשם בבית משפט השלום



ל-6 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. לאחר שנדחה ערעורו בבית המשפט המחוזי, הוגשה בקשת רשות ערעור, בה נטען, שנכון למועד הגשת רשות הערעור, סולקו כל המחדלים והוגשו כל הדו"חות. בנוסף, הצביע הנאשם על מצבו הרפואי ועברו הנקי, אך בקשת רשות הערעור נדחתה. בית המשפט העליון נימק את החלטתו לדחות את הבקשה באלו המילים:

"בידוע, כי העלמת מיסים גורמת נזקים כלכליים כבדים למשק המדינה ובסופו של יום פוגעת גם בכיסו הפרטי של כל אזרח ואזרח. מימדי התופעה מחייבים להתייחס אליה בחומרה יתרה ובית משפט זה קבע לא אחת בעבר, כי אינטרס ההרתעה של עבריינים מסוגו של המבקש, העושים דין לעצמם בעוד נטל תשלומי המס נופל על כתפי אחרים, יבוא לידי ביטוי במקרים המתאימים לא רק בסנקציות כספיות, כי אם גם בהשתתפות עושי מאסר בפועל (ראו ע"פ 624/81 חברת וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (3) 211, 217-218 (1981); רע"פ 3137/04 חג'ג' נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 18.4.2004)). נוכח האמור, גזר הדין שהוטל על המבקש איננו חורג מנורמת הענישה המקובלת ועל כן דין הבקשה להידחות מטעמים אלו בלבד.

מעבר לאמור, נימוקי הבקשה אינם מצדיקים התערבות בגזר הדין ובקביעותיו של בית-המשפט המחוזי גם לגופו של עניין. גם לו קיבלתי את כל טענות המבקש והנחתי, כי הלה הגיש את כל הדו"חות החסרים לרשויות המע"מ וסילק את כל המחדלים נשוא כתב האישום, לא היה בכך די כדי לפטרו מעונש המאסר שהוטל עליו. השבת החוב שהועלם מקופת המדינה וחרטתו של המבקש, באו בחשבון הנסיבות המקלות בגזר הדין. הגם שבאותו מועד הוסר רק חלק מן המחדלים, בית משפט השלום התייחס למה שכינה "מאמציו הכנים" של המבקש להסירם עד תום וציין כי לולא עובדה זו, היה מקום להשית עליו עונש מאסר ממושך ביותר.

יתר על כן, הסרת המחדלים איננה מהווה תחליף לענישה וערובה לכך שלא יוטל על עבריו המס עונש מאסר בפועל...".

22. לאחר שנתתי דעתי למכלול הנסיבות לקולה ולחומרה שפורטו לעיל לרוח החוק לאחר תיקון 113, למדיניות הענישה שנהגה בעת הרשעת הנאשם והיום, להימלטות מהדין ולאי הסרת המחדל אינני סבורה שניתן למקם את הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם. העובדה שלא ימוקם ממש במרכז המתחם ואף בשליש העליון, נובעת אך בשל התחשבות במצבו האישי ובנסיבות חייו כפי שפורט בעת הטיעונים לעונש. מטעמים אלו ובשל מצבו הכלכלי ועדויות בדבר ניהול אורח חיים בצמצום, מצאתי מקום להתחשבות גם בסוגיית גובה הקנס.

סוף דבר

23. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 10 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בין 04.09.18 ועד 20.09.18.

הנאשם יתייצב למאסרו בבימ"ר ניצן, עד השעה 10:00, ביום 12.12.18 או לפי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנדון לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס בטלפונים 08-97873377, 08-97873336.

רשמתי בפניי כי קיים צו עיכוב יציאה מהארץ שהוצא במסגרת הליך המעצר וצו זה עומד בתוקף.



ב. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר והתנאי הוא שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי חוק מע"מ או פקודת מס הכנסה.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר והתנאי הוא שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי חוק מע"מ או פקודת מס הכנסה.

ד. קנס בסך 30,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לא יאוחר מיום 01.01.19. לבקשת הנאשם, מיד עם התייצבות הנאשם למאסר, ישמש סכום העירבון שהופקד לטובת עמידה בתשלום הקנס האמור והיתרה, תוחזר לנאשם.

המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם על פי החלטת קצין משטרה.

ככל שהופקד פיקדון בתיק על ידי הנאשם, ובהיעדר מניעה על פי דין, יש להחזירו לידיו או לידי גורם אחר לפי בקשת הנאשם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם על פי החלטת קצין משטרה.

ככל שהופקד פיקדון בתיק על ידי הנאשם, ובהיעדר מניעה על פי דין ובכפוף לאמור לעיל בעניין שימוש בסכום ההפקדה לטובת עמידה בקנס, יש להחזירו לידיו או לידי גורם אחר לפי בקשת הנאשם.

למען הסר ספק, תנאי המעצר באיזוק אלקטרוני והערבויות, יעמדו בתוקף עד כניסה למאסר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ד' כסלו תשע"ט, 12 נובמבר 2018, במעמד הצדדים.